

Muzea východního Krymu

Jan Dolák

Poloostrov Krym byl vždy bezpochyby jednou z nejzajímavější částí černomořského pobřeží. Přítomnost člověka od pravěku, bohatý starověk a středověk (touto cestou projížděl snad mytický Jáson s Argonauty do bájně Kolchidy hledat zlaté rouno) i pohnuté dějiny v novověku se nutně musely projevit v oblasti památek i bohatství muzejních sbírek. To vše,

Obr. č. 1: Pevnost v Sudaku.

spolu s unikátními doklady vývoje přírody, dělá z Krymu atraktivní region. Jaké je však dnešní krymské muzejnictví?

Již z dálky viditelnou pýchou východního pobřeží je rozsáhlá přímořská pevnost v Sudaku, postavená Janovany na přelomu 14. a 15. století. Komplexně opravený objekt se pyšní návštěvností přes 600 tisíc osob ročně a je využíván i pro řadu kulturně výchovných akcí. Jde o prezentaci „in situ“, pouze jeden palác nabízí vcelku standardní „muzejní expozici“, založenou, jak je v takových případech obvyklé, na archeologických nálezích v rámci pevnosti.

Hlavním muzejním zařízením v lázeňském letovisku Koktebel je dům významného spisovatele, malíře a překladatele Maxe Vološina, postavený přímo na místrovu objednávku počátkem 20. století. Přízemí představuje standardními postupy život a dílo tohoto umělce, v patrech je pak „in situ“ jeho ateliér, ložnice, knihovna a další obývané prostory. Ze střechy

Obr. č. 2: Muzeum dřevnostej, Feodosija.

je pak možný výhled na krásné panorama Černého moře a okolních hor.

Další muzeum věnované literatuře najdeme ve Feodosii, kde se nachází Dom-muzej Alexandra Grina. Expozice v přízemním domku si nedala za úkol představit ani tak dílo a život samotného literáta, jako spíše „svět jeho hrdinů“. Nutno předeslat, že tento vcelku originální záměr se podařilo realizovat jen z části. Protože veškerá tvorba tohoto spisovatele se nějak dotýkala moře, námořníků a lodí, expozice začíná stopní malbou bájně země Grinlandia. Další části expozice představují

lodní kajutu, časté je užívání modelů lodí, panely s texty a fotografiemi jsou obklopeny lodními lany apod. Expozice je již staršího data a nemožno tedy přísně posuzovat technické provedení, ale z hlediska záměru scénáristy jde jistě o, do určité míry, originální přístup.

Feodosijská obrazová galerie Ivana Konstantinoviče Ajvazovského, v době mého průzkumu v celkové rekonstrukci budovy, představuje své rozsáhlé a kvalitní sbírky, především malbu, vcelku tradičním galeristickým způsobem.

Sbírkově nejbohatší je zřejmě Muzeum dřevnostej (dávnověku) ve Feodosii. Jedná se jak o přírodniny, tak o zajímavé doklady života člověka od paleolitu až do 20. století. Muzeum je údajně nejstarší v celém Rusku a datuje svůj vznik až do roku 1816. Zatímco sbírky jsou velmi bohaté a přírodovědná část expozice se snaží alespoň částečně o nějaký kontext, historická expozice nesnese přísnější kritéria hodnocení. Jde o formalistické předvedení objektů s minimem kontextu a vzájemných vztahů. Prezentace již několik desítek let nedoznala žádné změny, chybějící skleněné části vitrín (uvnitř jsou středověké mince!) jsou přelepeny průhlednou izolační páskou. Expozice je časově dotažena do konce druhé světové války.

Podmínky ke zlepšení situace jsou především dvě. Větší finanční zdroje a také „vědět jak na to“. Snad v obou oblastech se již blýská na lepší časy. V květnu 2017 byl v Koktebeli uspořádán již druhý ročník Krymské muzeologické školy, pod vedením předních ruských odborníků, mezi které musíme počítat profesorku Marii Majstrovskuju, docentku Marii Kaluen a doktorku Irinu Čivilovu z Moskvy či docenta Vladimíra Plochotňjuka ze Stavropolu. Několikadenního kurzu se zúčastňují především muzejníci a studenti muzeologie z Krymu a dalších částí Ruska, ale i z Ukrajiny (Kyjev, Záporoží apod.) a dokonce i z Moldávie. Součástí školy byla i prezentace nejlepších studentských prací, které s invencí řešily rozličná muzeologická témata, jako jsou naučné stezky v daném regionu, další rozvoj muzea krymských Tatarů, inovace etnologických expozic apod.

TAPAS. Spanish Design for Food

Monika Mikulášková

Instituce: Barcelona Design Museum

Kurátor: Juli Capella

Produkce: Spanish Cultural Action (AC/E)

Trvání: 9. 3. — 21. 5. 2017

Muzeum designu v Barceloně věnovalo jarní sezónu putovní výstavě „TAPAS. Spanish Design for Food“. V centru zájmu architekta a kurátora výstavy Juliho Capella se ocitlo spojení designu a kuchařského umění zprostředkované převážně současnou španělskou tvorbou. Představeno bylo více než 250 exponátů například z oblasti kultury stolování, grafického či interiérového designu od přibližně stovky tvůrců. Výběr předmětů byl omezen na objekty vyrobené ve Španělsku nebo na navržené místními designéry. Ačkoliv na výstavě nebyly prezentovány sbírkové předměty muzea, díky kurátorskému projektu bude část exponátů do sbírky zařazena.

Tématika dialogu mezi designem a jídlem byla prezentovaná ve třech oddílech: „The Kitchen“ (příprava pokrmů a potřebné nástroje v domácnostech i restauracích), „The Table“ (předměty spojené s prezentací jídel a stolováním jako společenským rituálem), „The Food“ (food design v kontextu tradiční přípravy pokrmů i inovací haute cuisine). V tiskových materiá-